

De pittige schnauzer roept de onbetaalbare glimlach

In Amsterdam buigen wetenschappers uit alle windstreken zich vandaag en morgen over alles wat met dieren in de zorg te maken heeft. Op het symposium van Lahaio –de internationale organisatie voor deskundigen die zich op wat voor manier ook bezig houden met "human-animal interactions"– volgen deelnemers workshops, horen ze lezingen en worden goede praktijkvoorbeelden in het zonnetje gezet.

Voorzitter Rebecca Johnson, directeur van een onderzoekscentrum voor mens-dierinteracties in de VS en verbonden aan de universiteit van Missouri, bezocht woensdag zo'n praktijkvoorbeeld in het

Brabantse Helmond. Met Marie-José Enders, die zich als hoogleraar antrozoölogie inzet voor wetenschappelijk onderzoek in Nederland, luisterde ze naar Lonke Schuurmans van zorgcentrum de Zorgboog. Schuurmans is specialist ouderengeneeskunde en is in de Zorgboog actief met projecten waarbij dieren een rol spelen. Eens per week komen er vrijwilligers met hun hond op bezoek. Verder is er een rooster voor bezoekkatten en -konijnen en komen er twee à drie keer per jaar boerderijdieren op visite. Zelfs reptielen als gekko's van werknemers worden regelmatig bewonderd door de cliënten, vertelt Schuur-

mans. Mensen die daar volgens de activiteitenbegeleiders van kunnen opknappen, krijgen een plekje aan tafel en aaien langharige katten. Of ze kijken in hun rolstoel naar de vrolijke kleine schnauzer die fanatiek in zijn plastic kip bijt. Een bewoner gooit een balletje en lacht tevreden als de hond het vangt.

Het gebeurt dat apathische cliënten die haast nergens (meer) op reageren, wel in beweging komen bij het zien van een dier, weet Schuurmans. In de Zorgboog waren woensdag ook professionals uit Zuid-Korea op bezoek: van het Chang-Pa AAT Center. Ze knikten instemmend toen ze de voorbeelden van

van een oudere op

het Helmondse zorgcentrum zagen. Hetzelfde soort werk doen zij in Gyeongbuk: met ouderen, maar ook met bijvoorbeeld gevangenen.

Een van de speerpunten voor het Lahaio is de ontwikkeling van een database waarin al die werkers van over de hele wereld hun ervaringen kunnen optekenen, zegt Johnson. Zo komt er een schat aan informatie beschikbaar die nu nog vrij versnipperd is. Een ander doel is: helder maken welke termen waarvoor staan (wat valt onder activiteiten, therapieën of leren met dieren).

De glimlach van een dementerende oudere maakt

op wetenschappers en verzekeraars niet bijster veel indruk. Vrijwilligers en professionals in de zorg weten wel hoe belangrijk die soms is. Database, definities en stevig onderzoek moeten uiteindelijk leiden tot de erkenning van de rol die dieren in de zorg spelen, als het aan de Lahaio ligt. Die erkenning lijkt de kern, nog meer dan het geld dat daarbij een rol zou spelen. Vrijwilligers –met hun gedrevenheid– zullen zeer gewenst blijven. Ze knappen hun eigen dier op voor het bezoek, zorgen dat het lekker ruikt en maken een mens die aan de zijlijn leeft blij: die betrokkenheid zit op een andere golftegen dan geld.

Het helpt: een dier dat humt

Vertrouwen moet je voorzichtig winnen, bij alpaca's.

Onderonsje.

Sturen.

tekst Clasina van den Heuvel
beeld De Nerflander

De alpaca wil weg. Hij loopt aan een tuigje over het tuinpad en straalt uit: Aai me niet! Dat is precies wat cliënten van Annemieke Hendriksen leren: voordat je de fluweelzachte vacht van een alpaca mag aanraken, moet je zijn vertrouwen winnen.

Annemieke Hendriksen (35) is psychomotorisch therapeut. Ze runt De Nerflander in Nunspeet, een praktijk voor psychomotorische kindtherapie (PMKT), weerbaarheidstraining en individuele begeleiding bij autisme. In haar praktijk liggen stiften, blokken, knuffels, timmerspullen en ander speelgoed. Spel en beweging zijn belangrijk bij haar werk: kinderen helpen die vastlopen in hun ontwikkeling en dat via hun gedrag laten zien.

Buiten, in de wei, lopen alpaca's. Ze komen nieuwsgierig naar het hek toe als er een auto het erf op rijdt. Met hun grote ogen, lange wimpers, dat ronde kopje met 'n dotje wol erop en de diepbruine vacht zien ze er zeer aibaar uit. Net zo zacht is hun karakter. Maar de kleine kameelachtigen zijn tegelijk vluchtdieren. Toenadering zoeken dient daarom voorzichtig te gebeuren.

Stressrimpel
Tijdens haar studie werkte Hendriksen met allerlei middelen en materialen die ze kan inzetten om cliënten te helpen. Op het

grasland van haar ouders graasden intussen de alpaca's, die haar vader als hobby houdt. Op een dag zag ze een filmpje op YouTube waarin alpaca's werden ingezet bij een therapie – en de link was gelegd. Voor haar afstudeerscriptie onderzocht ze of alpaca's kunnen dienen als middel bij psychomotorische therapie, en wat de meerwaarde was.

En Hendriksen is enthousiast. Ze concludeert dat alpaca's kunnen bijdragen aan de cognitieve, motorische, sociale en emotionele ontwikkeling van een cliënt. Het dier is een middel, daar hamert ze op. Maar het is wel een heel mooi middel voor haar als therapeut: dit dier dat kan hummen en fronsen, kan zuchten en een stressrimpel onder de ogen krijgt als het nerveus is. Als kinderen en ouders het willen, zet Hendriksen de Nunspeetse alpaca's nu in bij behandelings.

Op dit moment heeft Annemieke Hendriksen een cliëntje met PDD-NOS voor wie een alpaca „op de knieën gaat“, zo goed gaat het tussen het kind en het dier. „Dat jongetje kwam hier stuitend binnen, rolde over de grond – had zichzelf totaal niet in de hand. Sinds hij intensief contact met de dieren heeft, is hij geland op zijn eigen voeten, in zijn eigen ikje. Hij maakte gewoon een gedaanteverwisseling door. En hij kan zich inleven in het dier, is zorgzaam. Uiteindelijk maak je koppelingen naar de mensenwereld: zo kun je iets in de klas ook doen.“

De moeder van de jongen –voor dit artikel heet hij even Mark, wat niet zijn echte naam is– bevestigt dat. „De eerste keer dat ik hem in de wei zag met de alpaca's, heb ik de auto langs de kant gezet en hem een tijdje geobserveerd. Mark was ontspannen. Dat hadden wij in jaren niet gezien. Hij kan praten met die dieren, kan zijn gevoel erin kwijt, en de

Relaxen.

en fronst

Annemieke Hendriksen, psychomotorisch kindtherapeut: „Zelfs een therapeut heeft allerlei verwachtingen van een kind. Een dier niet. Dieren zijn open, eerlijk, trouw; ze zeggen wat ze zeggen willen en doen wat ze zeggen.“ beeld RD, Henk Visscher

laatste tijd neemt hij die ontspannenheid ook mee naar huis.“

Over wat er buitenshuis gebeurde, zweeg Mark thuis aanvankelijk, maar tegenwoordig vertelt hij wat hij zoal heeft gedaan met alpaca Esperanza. „Via het werken met dieren kan hij beter zijn gevoel omschrijven“, stelt zijn moeder. „En dat hij zo veel voor elkaar krijgt bij de alpaca's, overtuigt Mark ervan: ik ben toch niet dat domme jongetje.“

Sinds december woont er een hond bij het gezin. „Als Mark gefrustreerd thuiskomt, kruipt hij eerst bij de hond. Bij hem kan hij zeker te weten zijn verhaal kwijt.“ Gek van dieren was Mark overigens altijd al, zegt zijn moeder.

„Waarom die interactie nu zo goed gaat, weet ik niet precies. Het heeft ermee te maken dat dieren niet terugpraten. En je moet ze sturen. Mensen zijn ongrijpbaar; ze kunnen ja zeggen en nee doen. Dieren niet. Willen ze iets niet, dan geven ze dat te kennen. En Mark kan de dieren blijkbaar heel goed lezen.“ Maar op mensengedachten valt toch ook een hoop af te lezen? „Ja. Maar voor Mark is het erg verwarrend dat iemand

met een verdrietig gezicht een vrolijke stem kan opzetten, of met een opgewekt gezicht kwaad kan klinken.“

Verwachtingen
Annemieke Hendriksen ziet nog tal van mogelijkheden rond alpaca's, en ze gaat haar doelgroep uitbreiden naar jongeren en

De alpaca's leerden Mark dat hij niet dat domme jongetje is

misschien ook volwassenen. Ze is vooral een doener; wetenschappelijke bewijzen verzamelen voor de effectiviteit van therapie met dieren heeft niet haar prioriteit – wat ze ziet gebeuren, is voor haar genoeg bewijs. Wel verzamelt ze alle informatie die ze kan vinden over therapieën met alpaca's. In Neder-

afhaaleten

De maaltijd delen met buurtgenoten

tekst Bert Monster
beeld ANP

De maaltijd delen met buurtgenoten geeft in een tijd waarin de participatiesamenleving voortdurend wordt bepleit meer sociale contacten en gaat voedselverspilling tegen. Dat is kortweg de idee achter het onlineplatform thuisafgehaald.nl.

„Als je niet van koken houdt“, zegt Anne van Arkel van thuisafgehaald.nl, „kun je op de website zien wat buurtgenoten die zich bij ons als 'kok' hebben geregistreerd aanbieden. Tegen kostprijs is bij hen simpel en snel een maaltijd af te halen.“ Voor kwetsbare mensen, zoals ouderen of mensen die herstellen van ziekte of ongeval, is het ook mogelijk om mee te doen. „Wij koppelen zelf een van onze ruim 7500 koks aan hen.“

De website heeft intussen meer dan 60.000 geregistreerde leden. Twee jaar geleden begon alles op kleine schaal. Initiatiefneemster van de website Marieke Hart snoof met haar man de heerlijke geuren op van de maaltijd die door hun buurvrouw werd bereid. Het stel vroeg of ze tegen betaling iets mochten proeven. „Ze kwamen erachter“, zegt Van Arkel, „dat ze vanaf dat moment pas écht contact met de buren kregen. Het initiatief groeide uit tot een landelijk onlineplatform.“

De ene kok kookt vier of vijf keer per week, de andere biedt alleen iets aan als er voedsel over is. „Voor afhalers die niet uit hun werk komen, druk zijn of geen zin hebben in koken is het handig om snel een maaltijd op te halen bij iemand uit de buurt“, aldus Van Arkel.

Maar hoe krijg je mensen zo ver dat ze voor de makkelijke maaltijd niet naar de snackbar of het restaurant gaan? „We hebben veel voordeel van mond-tot-mondreclame. De positieve verhalen over verse en gezonde maaltijden voor een lage prijs doen al snel de ronde als je eenmaal hebt afgehaald. Het aantal aanmeldingen stijgt gestaag.“

Wie bang is dat het eten van iemand uit de buurt niet te pruimen is, kan op de website zien hoeveel bedankjes de kok heeft ontvangen. „Alle soorten koks zijn welkom. Of ze nu culinaire hoogstandjes of macaroni met kaas bereiden. Op de site is op het profiel van de kok duidelijk te zien hoeveel maaltijden hij of zij al heeft aangeboden en hoeveel bedankjes daarop zijn gevolgd. We hebben nog nooit klachten over het eten gehad.“

Opvallend is volgens Van Arkel dat Thaise koks populair zijn. „Aziatische gerechten doen het erg goed. We zouden graag ook iets meer Turkse of Marokkaanse koks in huis willen halen, maar dat wil nog niet zo vlotten.“

De maximumprijs die een kok mag vragen voor een portie voedsel is circa 4,50 euro. „Dat is de gemiddelde kostprijs van een maaltijd. Prijsverschil is er, want de ene kok gebruikt dure kruiden en een andere bereidt het liefst een maaltijd met zo goedkoop mogelijke ingrediënten.“

>>>thuisafgehaald.nl

Boerenkool met worst.

.....
Dit is het tweede artikel in een tweeluik over therapie met dieren.

>>>digibron.nl/dierzorg
>>>denerflander.nl